QDB-49	This Question Booklet Contains 4 Printed Pages	પ્રશ્નપુસ્તિકા ક્રમાંક	

Subject: **કાયદો (Main Examination)** **Conventional Paper**

Medium: **Gujarati**

ઉમેદવારનો બેઠક નંબર

સમય : 3 કલાક	**Time : 3 Hrs.**
કુલ ગુણ : 200	**Total Marks : 200**

સૂચના: (1) પ્રશ્નપત્ર A, B અને C ભાગમાં છે, પ્રત્યેક ભાગમાં લખવાના પ્રશ્નો તથા તેના ગુણ આપવામાં આવેલ છે.

(2) પ્રત્યેક ભાગમાં પ્રશ્નોના જવાબ એક સાથે - સળંગ ક્રમવાર જવાબવહીમાં લખવાના રહેશે. તેમજ એક ભાગના પ્રશ્નનોના જવાબ સાથે બીજા ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ લખવા નહીં. જો આ રીતે એક ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ સાથે બીજા ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ લખેલા હશે તો તે તપાસવામાં આવશે નહીં.

(3) ભાગ A, B અને C માં ના પ્રશ્નોના જવાબ નિર્ધારિત શબ્દોમાં લખવા.

(4) જો અંગ્રેજી ભાષામાં આપવામાં આવેલ પ્રશ્નો અને તેના ગુજરાતી અનુવાદમાં તફાવત જણાય તો, અંગ્રેજી ભાષાનો પ્રશ્ન તે માટે માન્ય ગણવાનો રહેશે.

(5) ઉત્તર અંગ્રેજી અથવા ગુજરાતી બે પૈકી આપે વિકલ્પ આપેલ એક જ ભાષામાં લખવાના રહેશે. બંને ભાષામાં જવાબો એક સાથે લખી શકાશે નહીં.

વિભાગ - A **(40 Marks)**

સૂચના : 1) પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક: 1 થી 20

2) બધા જ 20 પ્રશ્નોના જવાબો લખવાના છે.

3) દરેક પ્રશ્નોના 2 ગુણ છે.

4) જવાબ આશરે 20 થી 30 શબ્દોમાં લખવા.

001. શું ભારતીય બંધારણનાં આમુખને બંધારણનાં ભાગ તરીકે વંચાણે લેવાનું છે?

002. ‘‘ચોરી’’ અને ‘‘બળજબરીથી કઢાવી લેવું’’ વચ્ચે શું તફાવત છે?

003. ‘‘પૂર્વનિર્ણિતવાદ’’ સમજાવો.

004. ‘સાશ્વતતા વિરુધ્ધનો નિયમ’ શું છે?

005. જ્યારે પ્રતિવાદી અન્ય રાજ્યમાં રહેતો હોય ત્યારે સમન્સની બજવણી અંગેનો અમલી કાયદો સમજાવો.

006. સમજાવો - ‘‘વાદયોગ્ય દાવાઓ’’

007. વર્ણવો - ''અત્યંત શુભનિષ્ઠા''

008. ''કાયદાની સત્તા સિવાય મિલકતથી વંચિત નહીં કરવાનો અધિકાર'' એ મૂળભૂત અધિકાર છે કે બંધારણીય અધિકાર?

009. શું 'કાનૂની સહાયનો અધિકાર' મૂળભૂત અધિકારનો ભાગ છે?

010. શું ભારતીય બંધારણનાં અનુચ્છેદ 32 અને અનુચ્છેદ 226 હેઠળની રીટ અરજીને દીવાની કાર્યવાહી સંહિતા, 1908ની કલમ 80 નાં અર્થમાં દાવો ગણી શકાય?

011. અપકૃત્યજન્ય જવાબદારી ન લાદતા હોય તેવા ચાર સામાન્ય બચાવો જણાવો.

012. 'ગેરકાયદેસર કેદ' નાં તત્વો જણાવો.

013. ભારતીય બંધારણનાં ક્યા અનુચ્છેદને 'બંધારણનાં આત્મા' તરીકે વર્ણવામાં આવેલ છે?

014. ક્યારે હકીકતો 'સાબિત', 'ગેરસાબિત' અને 'બિનસાબિત' કહેવામાં આવે છે?

015. કોઈપણ ચાર મૂળભૂત ફરજો જણાવો.

016. 'ગુનાહિત કાવતરું' સમજાવો.

017. અવેજ વિનાની સમજૂતીઓ સમજાવો.

018. નિર્દોષ વ્યક્તિઓને ઈજા થવાનું જોખમ હોય ત્યારે પ્રાણઘાતક હુમલા સામે ખાનગી બચાવનાં અધિકારનો શું વ્યાપ છે?

019. સ્વૈચ્છિક ભાગીદારી સમજાવો.

020. ભારતીય બંધારણમાં ક્યા બંધારણીય સુધારા દ્વારા 'મૂળભૂત ફરજો' દાખલ કરવામાં આવી અને ક્યારે તેમને કાયદાની અદાલતો દ્વારા કાર્યાન્વિત કરવામાં આવી?

<u>વિભાગ - B</u> (60 Marks)

સૂચના : 1) પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંકઃ 21 થી 32
2) બધા જ 12 પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.
3) દરેક પ્રશ્નોના 5 ગુણ છે.
4) જવાબ આશરે 50 થી 60 શબ્દોમાં લખવા.

021. વિધિવિધાન અને પૂર્વનિર્ણયને કાયદાનાં ઉદ્‌ગમ સ્થાન તરીકે સમજાવો. પૂર્વનિર્ણય કરતાં વિધિવિધાનનાં લાભોની ચર્ચા કરો.

022. લોકપાલ અને લોકાયુક્ત અધિનિયમ, 2013 ની ટીકાત્મક ચકાસણી કરો.

023. ''મૂળભૂત અધિકારો અને રાજનીતિનાં માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો બંધારણના અંતરાત્માનું સર્જન કરે છે...'' ''મૂળભૂત અધિકારો અને રાજનીતિનાં માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો પરસ્પર વિરુધ્ધ નથી.. તેમજ એકબીજાનાં પૂરક છે.'' કથિત વિધાનની સાપેક્ષમાં મૂળભૂત અધિકારો અને રાજનીતિનાં માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો વચ્ચેનાં સંબંધની ચર્ચા કરો.

024. કપટનાં તત્વો સમજાવો. શું મૌન કપટ થઈ શકે?

025. વિવિધ પ્રકારનાં ગીરોની ચર્ચા કરો.

026. સંસદીય સત્તાની વહેંચણીના સંબંધમાં ક્યારે સત્વ અને હાર્દનો સિધ્ધાંત અમલી બને છે તેની ચર્ચા કરો.

027. અપકૃત્યોનાં કાયદામાં જાહેર સેવકોની બદનક્ષીનાં શું પરિણામો છે?

028. ભારતીય બંધારણનાં અનુચ્છેદ 19(2) હેઠળ 'વ્યાજબી નિયંત્રણો' સંબંધી સિધ્ધાંતોનું સ્પષ્ટીકરણ કરો.

029. ઉચિત કેસ લોની મદદથી 'દહેજ મૃત્યુ'નાં આવશ્યક તત્વોનું વર્ણન કરો.

030. 'ચુસ્ત જવાબદારી' અને 'નિરપેક્ષ જવાબદારી' તાજેતરનાં ચૂકાદાઓના અવલોકન સાથે સમજાવો.

031. શું ભારતીય બંધારણમાં ફેરફાર કરવાની સંસદની સત્તા કોઈ નિયંત્રણ વિનાની છે? ચર્ચા કરો.

032. 'કટોકટીનું જાહેરનામું' શું છે? ભારતીય બંધારણ દ્વારા આપવામાં આવેલ મૂળભૂત અધિકારો ઉપર આવા જાહેરનામાની થતી અસરો સમજાવો.

વિભાગ - C **(100 Marks)**

સૂચના :
1) પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંકઃ 33 થી 39
2) નીચેના 7 પૈકી ગમે તે 5 પ્રશ્નોનાં જવાબો લખવાનાં છે.
3) દરેક પ્રશ્નોના 20 ગુણ છે.
4) જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં લખવા.

033. 'કાયદો એ શાસનકર્તા (રાજા)નો આદેશ છે.' ઓસ્ટીનની કાયદાની વિચારસરણીનું ટીકાત્મક મુલ્યાંકન કરો. શું તમે સંમત છો કે બધા કાયદાઓ આદેશ ન હોઈ શકે? ઉચિત ઉદાહરણો સાથે તેની ચર્ચા કરો.

034. અ) પ્રત્યાયુક્ત વિધિનિર્માણનાં અર્થ અને મહત્વની ચર્ચા કરો. તેના દુરુપયોગને નિયંત્રિત કરવાનાં ઉપાયો કયા છે?

બ) નિર્ણિત કેસોની મદદથી કુદરતી ન્યાયનો સિધ્ધાંત સમજાવો.

035. ભારતીય બંધારણે ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતાને કઈ રીતે સંરક્ષિત કરેલ છે. તે બંધારણીય જોગવાઈઓ તથા સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ચૂકાદાઓની મદદથી સમજાવો.

036. અ) 'કરારની નિષ્ફળતા' નો અર્થ શું છે? ઉપરોક્ત વિષય સંબંધી ભારતીય કાયદાની નિર્ણિત કેસોની મદદથી ચર્ચા કરો.

બ) જામીન કોણ છે? જામીનની જવાબદારીઓની ચર્ચા કરી ક્યા સંજોગોમાં તે મુક્ત થઈ શકે છે તે સમજાવો.

037. ભારતીય બંધારણનાં અનુચ્છેદ 21 ની વિસ્તરતી ક્ષિતિજોની ઉચિત ન્યાયિક ચૂકાદાઓ ટાંકી ચર્ચા કરો.

038. અ) જાહેર શાંતિ અને સુલહ જાળવવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ મેજીસ્ટ્રેટની સત્તાની ચર્ચા નીચેનાં કેસોમાં કરો.

(1) ગેરકાયદેસર મંડળી (2) જાહેર ઉપદ્રવ

(3) ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા, 1973 અન્વયે ઉપદ્રવ અથવા ધરપકડનાં ભય અંગેના તાકીદના કેસોમાં

બ) ઉચિત કેસો ટાંકી 'ગેરકાયદેસર મંડળી' અને 'હુલ્લડ' વચ્ચેનો તફાવત વર્ણવો.

039. ભારતીય બંધારણનાં અનુચ્છેદ 356ની જોગવાઈઓ લાગુ પાડવાનાં યોગ્ય તથા અયોગ્ય કારણોની ચર્ચા કરો.

QDB-49	This Question Booklet Contains 4 Printed Pages	પ્રશ્નપુસ્તિકા ક્રમાંક	

Subject: **LAW** **(Main Examination)** **Conventional Paper**

Medium : **English**

ઉમેદવારનો બેઠક નંબર

સમય : 3 કલાક **કુલ ગુણ : 200**	**Time : 3 Hrs.** **Total Marks : 200**								

N.B.: 1) The question paper has been divided into three parts, "A", "B" and "C". The number of questions to be attempted and their marks are indicated in each part.

2) Medium of question paper is "English / Gujarati". Write in the language preference given by you.

3) Answer to all questions of each part should be written continuously in the script and should not be mixed with those of other parts. In the event of candidate writing answers to question in a part different to the one to each the question belongs, the question shall not be assessed by examiner.

4) The candidate should write the answer within the limit of words prescribed in the parts "A", "B" and "C".

5) Answer should be written in a one of the two languages. Answer should not be written in both the languages in the same paper.

PART - A (40 Marks)

Instructions:
1) Question No. 1 to 20.
2) Attempt all 20 questions.
3) Each question carries 2 marks.
4) Answer should be given approximately in 20 to 30 words.

001. Is the preamble of the Indian constitution to be read as a part of the constitution?

002. What is the difference between "theft" and "Extortion"?

003. Explain 'Res Judicata'.

004. What is the 'Rule against perpetuity'?

005. Explain the law applicable for service of summons when the defendant resides in another state.

006. Explain - ‘Actionable Claims’.

007. Elaborate - ‘Uberrima fides’.

008. Is the ‘right not to be deprived of property save by authority of law’ - a Constitutional Right or a Fundamental Right?

009. Is the 'Right to Legal Aid’ a part of the Fundamental Right?

010. Can a writ petition, under Article 32 and Article 226 of the 'Indian constitution, be considered as a suit within the meaning of Section 80 of the civil procedure code 1908?

011. List any four general defences which negate tortious liability.

012. Mention the ingredient of ‘false imprisonment’.

013. Which article of the Indian Constitution has been described as ‘The soul of the constitution’?

014. When are the facts said to be ‘proved’, ‘disproved’ and ‘not proved’?

015. Mention any four fundamental duties.

016. Explain ‘criminal conspiracy’.

017. Explain agreements without consideration.

018. What is the scope of Right of Private defence against deadly assault when there is a risk of harm to innocent persons?

019. Explain partnership-at-will.

020. Which Constitutional Amendment introduced the ‘fundamental duties’ in the Indian Constitution and when can they be invoked by the courts of law?

PART - B (60 Marks)

Instructions: 1) Question No. 21 to 32.
2) Attempt all 12 questions.
3) Each question carries 5 marks.
4) Answer should be given approximately in 50 to 60 words.

021. Explain legislation and precedent as source of law. Discuss the advantages of legislation over precedent.

022. Critically evaluate "The Lokpal and Lokayuktas Act, 2013".

023. "The fundamental rights and the directive principles constitute the conscience of the constitution ...." "There is no antithesis between the fundamental rights and the directive principles .... and one supplements the other". Discuss the relationship between fundamental rights and directive principles of state policy in the light of the said statement.

024. Explain the elements of fraud. Does silence amounts to fraud?

025. Discuss the various kinds of Mortgages.

026. Discuss as to when the 'Doctrine of pith and substance' is applied in relation to the distribution of the legislative powers.

027. In the Law of Torts, what are the consequences of Defamation of Public officials?

028. Elucidate the principles relating to 'reasonable restrictions' under Article 19(2) of the Indian Constitution.

029. Elaborate the ingredients of 'Dowry Death' with the help of relevant case law.

030. In the view of the latest judgements, explain 'Strict Liability' and 'Absolute Liability'.

031. Discuss, whether the power to amend the provisions of the Indian constitution is without any limitation on the power of parliament

032. What is 'Proclaimation of Emergency'. Explain the effect of such a proclaimation on the fundamental rights guaranteed by the Indian Constitution.

PART - C (100 Marks)

Instructions:
1) Question No. 33 to 39.
2) Attempt any 5 out of 7 questions.
3) Each question carries 20 marks.
4) Answer should be given approximately in 200 words.

033. Critically evaluate Austin's theory of law - 'Law is a command of the sovereign'. Do you agree that all laws cannot be a command. Discuss the same with suitable examples.

034. a) Discuss the meaning and importance of delegated legislation. What are the safeguards to control its misuse?

b) With the help of decided cases explain the principles of Natural Justice.

035. How has the Indian Constitution safe guarded the independence of the judiciary? Explain the same with the help of the constitutional provisions and the Supreme Court Judgements.

036. a) What is meant by 'Frustration of Contract'? With the help of the decided cases discuss the Indian law on the said subject.

b) Who is a surety? Discuss the liabilities of a surety explaining the circumstances under which he stands discharged.

037. Discuss, citing relevant judicial pronouncements, the expanding horizons of Article 21 of the Indian constitution.

038. a) Discuss the powers of the Executive Magistrate for maintenance of public order and tranquility in case of:

i) unlawful assembly

ii) public nuisances

iii) urgent cases of nuisance or apprehended danger under the code of Criminal Procedure, 1973.

b) Citing relevant cases, elaborate the difference between 'unlawful assembly and rioting'

039. Discuss the proper and improper grounds for the application of Article 356 of the constitution of India.